

LELKI

BALSAMOM.

IGéretemnek meg-akar-
ván felelni szerelmes a-
tyámfiak a Christusban
N. N. a ti vigasztalástokra
é következendő kevés számú leve-
ltskéket irtam.

Hogy ha ti ezek által meg-éptü-
léndetek és egészségre való elég-
erőt vészték (mellyet tiszta Izzivól
kivánok a vigasztalásnak Istenétől és
a minden könyörülteffégeknek
attyától) tehát ezt az én kisded
munkámat boldognak alitom és
ezért az Istennek hálákat adok.

Meg-vallom hogy a ti rajtatok való kísértet nem kistiny dolog, mert ez mind lelketeket s-mind testeteket sértegeti. Elsőben és kivált-képpen lelketeket, és azzal edgyütt testeteket-is. A' szomorú lélek pedig meg-száraztya még a tson-
tokat-is azt mondgya Salomon [Prov.17. 22.] és ismét a 15 dik résznek 14 dik versében azt mondgya hogy, A' vidám lélek meg-vigasztallja a' ferfiunak erőtelenségét, ha pedig ellenben magát kétségbe ejtette vallyons-ki emelheti-fel?

A' ti testetek orvoslását hagyom a' testi Orvosoknak; és én minden igyekezetemmel azon leszek hogy a' ti lelkeiteket erősíttsem - meg az Urnak beszédéből melly a' léleknek egyedül való orvoslása.

Minden szándekomnak első határ köve ez, hogy titeket arra megemlekez-

emlekeztesselek, hogy nem csak ti vagytok azok, kiket à mi Urunk Istenünk meg-szokott lelkekben látogatni és fanyargatni, hanem hogy a kivületek-is még sokán tsatáznak ugyan ezen lelki hartzban ti veletek edgyütt: kiket még az Isten à veszedelemtől kegyelmesen megtart, és űket lelkeiknek meg-vidámulására s-sziveiknek tsendes nyugalomára vizsgálja akarja fordítani. Ez illyen emberek közül még ti magatok-is egy-nehányat ismérttek, forakkól pedig ugyan ezen nyavalyákat hallotok emlegetni; és sokakról ugyan ezen Istennek sujtolasát olvashattjátok még à sz. írásban-is.

Gondolkodjátok à szent Péter mondasáról első levelének 5. dikeszéb. à 9. dök versben, à hol így szol: Tudjátok, (ugymond ti azt) hogy à ti atyátok-fiaitól kik è vilagon

gon vannak, ugyan ezen nyomorúságok töltetnek-be.

Senki nintsen è vilagon olyan bőlt, olyan erős, avagy olyan gazdag, à kihez, többen-is nem találhatnának hasonló bőltsek, hasonló erősek, és hasonló gazdagok, à minemű szintén ő. Ugyan ezen-képpen, senki nintsen è vilagon olyan nyomorúságos életben fetrengő, akár lelkére nézve s-akár testére nézve, à kihez hasonló nyomorúságban fetrengők nem találhatnának.

Sőt, ugyan azt merem mondani hogy tiak egyy-is az Isten fiai közül nintsen à ki vagy kén, vagy idején, vagy mélyebben, vagy szenvedhetőb-képpen ezen Istennek veszejét meg-nem kostolná. Erre minket nyilván való beszédekkel tanit à Sz. Pál. Sidokhoz irt levelenek 12 dik részében, à 8 dik versben így szolván:

ván : Hogy ha dorgálás nélkül valóok vagytok, mellyben mindenek részesekek, bizonyára fattyak vagytok és nem fiak.

A' testi nyavalyák minden emberekkel egygy aránt közöfők, még è világ fiaival-is: de à léleknek sérelme csak egyedül az Isten fiaiban vagyon. Sőt à leg kegyesebb embereket badgyaztya mindenek felett leg inkább ez à lelki betegség. Hallyatok ezekről két avagy három példákat:

A' Szent David, az Istennek szive szerint való Embere volt, az az, olly ember volt, kit az Isten sok-képpen próbált és azonban felette igen szeretett-is: De, avagy ezért à szeretéért üres volté à belső és lelki próbáktól? avagy inkább nem viselte ottan ottan az Istennek keservesen sanyargató vesszejét? Ti magatok meg-láthattyátok ezt, nem csak egygy

eggy foltárában à Dávidnak hanem
 ugyan fokakban. Olvasfátok-meg
 kérlek jó alkalmatossággal azokat à
 Soltárokat, à mellyeket én itt ez a-
 ránt à ti hasznatokért fel-jegyezek:
 A' 6. dikat. A' 22. diket. A' 25 dik-
 nek 7 dik 11. dik 18 dik verseit. A'
 32. diknek 1. 2. 3. 4. 5. dik verseit.
 A' 38. dikat. A' 40. diknek 12. dik
 versét. A' 42. diket, A' 77. diknek
 2. 3. 4. 7. 8. 9. dik verseit. A' 85. diknek
 4. 5. 6. 7. verseit. A' 88. diknak 6.
 7. 8. 9. 10. 12. 13. 14. 15. 16. verseit.
 A' 102. diknak 1. 2. 3. 4. &c. verseit.
 A' 130. diknak 1. 2. 3. dik verseit.
 A' 143. diknak 1. 2. 6. 7. 8. dik ver-
 seit.

A' Szent Pál, Istennek választatott
 edénnye volt, ugymint kit Isten aző
 annyának méhétől fogva elvalasztott
 vala és kegyelmébe fogadott vala.
 De, mind-az-által meg-láthattyátok
 melly

nak sokkal mérgesebb tsatáival o-
stromoltatott hogy sem mint ti, vagy
akár melly lelki sebekben fetrengő
ember-is. A' ti betegségeitek tsak
annyira szorongatnak titeket hogy
jajgassatok és nyögjete, de az ő
szenvédési annyira szorongatták ő-
tet, hogy az ő veritéki vérré válná-
nak és tsöppeken-kint úgy hullaná-
nak a földre. A' ti betegségeitek
titeket tsak szintén könyörgésekre
inditanak és ilyen mondasokra: *En
Istenem En Istenem ne hagy-el en-
gemet!* Őtet pedig az ő szenvédési
annyira szorongattak hogy kénsze-
rítettnek keservesen sirni és a keresz-
tán fűgvén nagy fel-szóval ezt kiál-
tani: *En Istenem En Istenem miért
hagyál-el engemet!* Olyan kinok-
nak szava volt ez, hogy è miátt a
föld meg-indult és az égen a Nap-
nak tisztán ragyagó fénye meg-ho-

mályosodott és à magà ékes ortzá-
jára setét felyhőket burított.

Minek-okaért nem tfak à Szen-
teknek serege hanem még az Isten-
nek szerelmes fia-is à kiben egyedül
tölt bé Ő néki minden kedve és à ki
à ti meg-tartatástokért à ti termé-
szetetekbe űltőztetett, még ez-is tár-
sotokká, sőt ugyan Kapitányotokká
rette magát à nyomorúságoknak
szenvédésében ; de még el-is hagyat-
tatott à ti kedvetekért eggy kevés
ideig , melly azért lett hogy ti soha
el-ne hagyattassatok.

Hogy ha azért immár mind eze-
ket à példákat Isteni félelemmel ma-
gatokra szabjátok , ezekkel à ti lel-
keiteknek eggy kis könnyebséget
szereztek. En pedig azonban ti-ve-
letek fellyebb való graditsra hágok,
és à jó Istennek kegyelméből meg-
mutogatom ti-néktek mi-keppen
kellyen

kellyen ti-néktek minden-féle probákon és kíséreteteken (mellyek à ti lelkeiteket ostromollyák) hatalmat és erős győzodelmet vennetek.

1. Mindenek előtt meg-kell ti-néktek ismérnetek *az Istennek vég-hetetetlen kegyelmét és könyörülte-zességét* mellyet az Ő szerelmes fiában à ti Uratokban à Iésus Christusban ígér ti-néktek.

2. Annak-utánna *ezt az Istennek kegyelmét* eleven hittel és szíveteknek tökéletes bizodalmaival kell magatokhoz kaptsolnotok és à ti lelki sebeitekre szabnotok.

Maid nintsen az egész szent írásban tsák eggyetlen eggy levél-is à melly az Istennek mi hozzánk való szerelmét nyilván való bizonyosságokkal nem hirdetné: A' többi között kérlek olvasátok-meg ezeket à szent írásnak mondásit, mellyeket rövid-

ségnek okaért csak számláló betűkkel jegyezgetek-fel. Psal. 34. vers. 17. 18. 19. 20. 21. Psal. 37. vers. 25. 37. 39. 40. Psal. 91. vers. 1. 11. 12. 13. Psal. 103. Psal. 121. Esajæ 43. 1. 2. 2. Corint. 1. vers. 8. 9. 10. 11. 16. 17. 18. & c.

De ti ennékem talám itt ilyen ellen vetést tesztek; *hogy ti semmi jelet nem láttjátok sem nem érzitek az Isten szerelmének, hanem inkább az ő haragjának jeleit tapasztaltjátok, mivel meg-engedi hogy ti olyan kísértetekbe essetek; a mi neműeket el-nem szenvedhettek sem pedig a mellyek ellen nem állhattok.*

En ezekre meg-felelek ti-néktek: *Elsőben.* Hogy az Istennek látogatási nem az ő haragjának jelei, a mint ti ezt magatokkal el-hitettétek, hanem inkább szerelmének jelei, a mint ezt a Szent lélek nyilván bizonyította Pelda-beszédek könyvének

nyit, hogy el-szenvedhessétek. Kérlek vegyétek elzetekben és kössétek à ti szíveiteknek sebeire azt à mit à Thémán nemzettségéből való Eli-pház beszéll à Szent Ióbnak Iob. 5. vers. 7. 18. 19. Imé ugymond be-eg boldog ember à kit az Isten megdorgál; annak-okáért à minden-ható Istennek büntetését meg-ne utállyad. Mert ō à ki betegséggel meglátogat, és ō à ki be-kótozgat, ō à ki meg-sebesít, és ō à kinek kezei meg-gyógyítanak. A' te hat izben reád szállott nyomorúságidból megszabadit tégedet, sőt még à hetedik háborúságodban-is nem illet à veszedelem tégedet.

Ennékem azért, most minden fel-tett szándékom ez, hogy én titeket ezekből à ti nyomorúságitokból meg-gyógyítsalak, à mellyek, nehezek ugyan à ti testeiteknek és

keservesek , de lelkeiteknek egészsé-
gesek és kedvesek , az Orvos Docto-
roknak amà közönséges Régulájok
szerint : *Quod est amarum in ore sa-
num est in corde* : A' melly orvosiág
a szónak keserű , az a belső részek-
nek jó izű és egészséges. A' mi-
képpen hogy a be-vett purgátiók
eggy kevés ideig a testnek minden
részeit meg-sziják és erősen mun-
kálkoknak , főt a beteg emberben
szelet és nehéz fájdalmakat. szereznek
ugyan , de annak-utánna őtet kivá-
natosabb nyugalomra és vastagabb
egészségbe állattyák ; azonképpen az
Istennek látogatási , mellyek nem
egyebek a lélek purgátioinál (tisz-
togatásinál) az Istent szeretőknak
felette nagy hasznokra szolgálnak ,
azoknak a kik az ő végezése szerint
hivatalosok , Rom. 8. v. 28. ugy-
annyira , hogy ezt a látogatást az
Isten

Isten kegyelmének és szerelmének bizonyos billyegének tarthattyák.

Továbba, ez aránt ti illyen ellen vetéft tesztek s-azt mondgyátok: *E'rtjük mi azt a szent irásból és igen jól tudgyuk hogy az Isten igen könyörületes és nagy kegyelmű: de ugyan azon szent irásból azt-is jól értjük és tudgyuk, mi-nemű rettenetes fenegetési vannak ő néki, és mi-nemű kemények és el-viselhetetlenek az ő ítéleti a bűnösökhöz: A' mi bűneink pedig felette igen nagyok és nehezek, sőt ugyan olly igen nagyok azok, hogy meg-haladták azokat a bűnöket a mellyeket az Isten mi-nékünk megbocsáthatná.*

Ezekre én ti-néktek azt felelem ;
I. hogy az illyetén gondolatokat a Sáthán sugallya ti-néktek, a ki azon mesterkedik hogy titeket kétségbe ejtsen, és a Cainnak amá bűn-botlásat

fanat felől kételkedő szavait kiáltassa
 ti-veletek, mondván: Nagyobbak
 az én bűneim hogy-nem-mint azok
 meg-botsattathatnának. Azonban
 pedig a Sáthan hazud: Mert az Isten-
 nek irgalmasága sokkal nagyobb
 mind ez egész világon lévő embe-
 reknek bűneinél és hamisságánál-is.
 Annak-okáért, hogy ha a Sáthan
 ti veletek el-akarja hitetni, hogy, az
 Isten titeket gyűlöl és semmi-kép-
 pen nem szeret: és hogy ti-néktek
 az Isten igaz iteletit kell inkább vár-
 notok hogy sem irgalmaságát; hogy
 az Istennek haragja titeket el-akar
 törteni; hogy titeket semmivé akar
 tenni: és hogy az ő nagy kegyelme
 által nem akar titeket meg-segéteni:
 Ne hidgyetek ezért az ő hamissá-
 gáért ő néki, hanem felellyetek ő
 ellene, és mondgyátok szemebe,
 hogy ő csak azon tsalárdtság, és hogy
 ő szű-

azont ti-néktek kik lelketek ismértinek sebeit annyira meg-érzettetek hogy à ti bűneiteken szomorú szíwel bánkodgyatok és fohászkogytok? kik à ti nyavalyásfágtokat és lelki romlotfágtokat annyira meg-ismértetek, hogy azon à ti szíveiteket és szemeiteket könny-hullatásoknak patkijává olvasztátok?

Sőt inkább, bizony jó hittel azt mondom, hogy; Ha à ti bűneitek à ti magatok szemei előtt olyak volnának-is mint à vér, meg-is Ő olyan fejéreké tenné mint a hó; és hogy ha à ti bűneitek à ti szemcietek előtt olyan pyrosak volnának-is mint à piros festék, még-is Ő olyanokká tenné mint à fehér gyapju; mert ezek Ő néki tulajdon szavai és ígéreti, à mellyek soha meg-nem telnek.

II. Másodszor: Vegyétek példájul

à Szent Lukás Evangeliomi könyvének hetedik részében amà bűnös Mária Magdalenát, à ki ez egész világnak tudtára parázna és el-vetemedett gyalázatos élető volt, el-annyira hogy még az à Simon Pharifæus-is, (à ki à Christust à maga asztalához hívta vala lakodalomba,) meg-ütkezék à Christusban hogy olyan undok bűnös affzonyi-állatnak engedné magát illetni és hogy azt az ő lábaitól el-nem taszitaná.

Kérlek titeket, halgassatok szorgalmazóssan reá, mi-képpen viselte itt magát Christus Urunk. Először, nyilvánfágosan meg-vallotta, hogy ő inkább gyönyörködne ennek à bűnös affzonyi-állatnak maga viselésében mint à tekintetes Simon Pharifæus vendéglésében, és így felel à Simon Pharifæusnak: *Simon*, látod-e ezt az affzonyi-állatot? Be-jö-
vők

vék à te házadba és az én lábaimnak vizet nem adál; è pedig köny-hul-latásával öntözé az én lábaimat, és az ő fejének hajával törölte-meg. Te engemet meg-nem tsokolál, è pedig az időtől fogva hogy be-jöttem nem szünt-meg az én lábaimnak tsokolásául. Olajjal az énfejemet te meg-nem kenté, è pedig drága kenettel kené-meg az én lábaimat. Ami nagyobb; mivel hogy ennek az asszonyi-állatnak szive az ő fok bű-nein felette igen meg-szomorodott vala, à mint ezt az ő fűő köny-hul-latási meg-bizonyíták, azért à Christus-is ugyan ezen asszonyi-állatnak fűle hallattára így szól à Simonnak: Mondom te-néked, hogy ennek az ő fok bűnei meg-botsáttattak, mert igen szerezett. Végezetre, az asszonyi-állat felé fordul s-mond: *Te-néked à te bűneid meg-botsáttataak;*

főt, még nagyobb vigasztalására így
szoll ő néki: *A' te hited téged meg-
tartott; Eredgy-el békeséggel.*

Mostan immár ugyan ezen ör-
vendetes hír hallást kell ennékem-is
ti reátok fejeznem: mert, avagy
mondhattytoké ti azt igazán hogy
ilyen terhes bűnökben éltetek volna
mint ez az affzonyi-állat? Iobban
tudgya ezt az egész világ. Sem ti
azt nem mondhattytok; sem pedig
azt mondanotok nem illik: mert ha
irtóztok másokat hazugságokkal
terhelni, mennyivel inkább maga-
tokat? Iól vagyon immár; s-hát
immár mifsoda indító okok tfele-
kednék azt à Christusban hogy ő
éhez à bűnös affzonyi-állathoz na-
gyobb indulattal viseltetett volna
hogy sem ti hozzátok; holott à ti
bűneitek, sem olyan nagyok, sem
olyan számosak, sem olyan nyil-
ván

ván valók , sem olyan botránkozta-
 tók nintsenek az egész világ előtt
 mint ezé az affzonyi-állaté ; s-azon-
 ban pedig ő az ő fok számú bűnein
 annyi köny-hullatásokat , annyi fo-
 házzkodásokat és annyiszor való bo-
 tászat kéréseket ki-nem öntött mint
 ti. Avagy à Christus à paráznaságban
 élőt az ő utáról azért fogjaé-el hogy
 titeket láb alá tapodgyon ? avagy
 azért fogjaé azt vig ortzával hogy
 titeket komor szemmel tekintsen ?
 Avagy azért botláttyaé-meg annak
 az ő fok bűneit hogy ti-néktek tsak
 edgy bűnötöket se botlássa-meg ?
 Avagy azért botláttya é-el őtet bé-
 késséggel hogy titeket vigasztalás
 nélkül hadgyon ? Azért kellene-é
 à fajtalan szemeknek köny-hullatásit
 hozzá fogadni , egybe-szedni és az
 ő tömlőjébe rakni hogy à tieiteket
 onnét ki-szorítsa ; Bizony nem tse-
 lekeszi,

lekeszi ; hanem inkább, kétség-nélkül minden töredelmes szívűeknek köny-hullatását száman tartya és ő az ő tömlőjébe-rakja, à mint Dávid szól, Pál. 56. vers. 9. dik.

Elég volna csak è két pelda-is, de, à vigasztalásnak nagyob bővségéért, még három avagy négy rövid példákat hozok-elő mind az ő s-mind az Uj Testamentombul.

Manassés, à Júda nemzetségének királya, minden Istentelenségeknek nemeivel egyebeket meg-haladott vala ; ő néki az ő neve Tyrannus, hittől szakadt, Isten káromló, bálványozó, ördöngösöket szerető, s-több egyéb efféle volt, s-nem-is elegendt-meg csak azzal, hogy ő az Isten beszédének ellene mondott, hanem még az Istennek minden Prophétáit-is üldözte és azoknak vérekkal Jerusalemet be-töltötte. De mindazon által

és az Ő testét, és lásd-meg ha szem-
 től szembe meg-nem átkoz teged.
 Minek-utánna őszán az Isten ennek
 à szent élető embernek, testét és
 tfontyait az Ő kezébe botfátotta
 volna, és Őtet meg-verte volna
 undok fekélyekkel tetétől fogva
 talpiglan; annak-utánna szűnetlenül
 illyeket sugallott à kegyes embernek.
 fűleibe. Avagy jó Isten-é ez, à ki
 tégedet illyen könyörületlenül
 rongál? Avagy jóé ez az Isten, à ki
 te-néked minden tisztod-beli hűsé-
 gedet és jó-tselekedetidet ekképpen
 fizeti-meg? Mitsodat? Szidd-meg
 Őtet szemtől-szembe. Mondgy-el-
 lene Ő neki. Átkozd-meg Őtet.
 Fogadgy-fel valami gonosz tseleke-
 detet Ő előtte. De à mi nagyobb,
 ez à Sáthán, à Ióbra még à maga
 feleségét-is reá-tamasztotta, el-an-
 nyira hogy az Ő férjéhez járulván,

nagy keresű kisértettel így szolla ō
 nékie : *Még-is meg-tartodé à te
 tőkélletességedet ? átkoz-d-meg az
 Istent és hally-meg.* A' melly ki-
 sértetekben, még ez az Istennek ke-
 gyes embere-is , à ki az Istent min-
 denkoron félelemmel tisztelte: à ki
 minden testi nyomorúságoknak és
 lelki kisérteteknek mint edgy ki-
 mettzett ábrázattya , minden szen-
 vedéseknek tűköre ; nem volt űres
 à kárhozatos gondolatoktól és azok-
 tul à kisértetektől , à mellyekkel
 aző Urát Istent meg-kisértette.

Ezekből à két fundamentomok-
 bul két tellyes és jeles summák füg-
 genek-ki.

I. Először ; (hogy másokrúl
 térjek à ti hozzátok való beszé-
 demre ;) Mivel hogy jól tudom ,
 hogy ti ezekben az Isten ellen való
 fércelmes gondolatitokban nem győ-
 nyörködtek:

nyörködtek: hanem inkább lelke-
teknek nagy fájdalommal bánnyátok
ezeket; sőt olyan fájdalommal bán-
nyátok, hogy többire holt elevenek
vagytok, s-meg-sem halhattok
pedig, hogy el-olvadnátok, mint a
viasz a tűztől. Bizonyos jele ennek
ez; hogy: Noha ezek a sértegető
gondolatok ti bennetek támadnak,
mind-az-által nem ti töletek sem
nem a ti el-szánt akaratotokból tá-
madnak. O bizony nem! Senki
nem tselekefzi ezt egyéb a tsalárd
ördögnél, a ki ti-néktek szűnetle-
nül azt sugallja, hogy; Atkozzá-
tok-meg az Istent. Sziddgyátok-
meg az Istent. Hogy imilyen vagy
a mollyan kárhozatos gondolatokat
gondoljátok az Isten felől. Mind a
Sáthán tűzes nyilai az ilyenek, a ki
a ti sziveitekbe lövöldözi ottan
ottan ezeket. Nyilván, az álnok

és ezer Mester kisérteti ezek, à mely-
lyek à ti lelkeitek ellen tufakodnak,
és nem értenek eggyet à ti lelkei-
teknek Istenetekhez való indulattyá-
val.

Ez à tfalárdfágnak lelke à Sáthán
minden mesterfégével azon igye-
kezik, hogy azt olthassa-be à ti
sziveitekbe, hogy ezek à gondola-
tok egyedül à tiéitek, és hogy ezek,
à ti bűneitekért tamadtanak ti
reátok.

De, kérlek, Szerelmesim; álla-
tok erőssen ellene ő néki: és midőn
ti-néktek ilyen vétkes gondolato-
kat tfavarit à ti sziveitekbe, rövid
szóval könyörgöjtek így ő ellene:
*Oh Vram; ne vigy minket à kiser-
terbe! avagy így: Vram; sza-
badíts-meg minket à gonosztul!
avagy így: Vram; erősíts-meg à
te kegyelmed által! avagy így:
Vram;*

*Vram; Kedvezz mi-nékünk az
Ur Iesus Christusert!* avagy chez
hasonló-képpen: à mellyet az Őrdög
semmi-képpen el-nem szenvedhet.

Azt mondom, hogy ezek nem à
ti sziveteknek tulajdon gondolati,
hanem egyedül az Őrdögnek álnok
fugallási; à kinek,ti, mindem tehet-
ségtekkel ellene álljatok, hogy el-
fusszon ti tőletek. à mint Szent Iacob
szóll, Iacobi 4. vers. 7.

II. Másodszor; Hogy ha szintén
à ti sziveteknek tulajdon gondolati
volnának-is ezek: még-is, mint
hogy ezeken annyira szomorkodtok,
hogy, csak nem halálra győzitek
magatokat: Bizonyos jele ennek ez,
hogy ti-néktek ezek vétkül nem
tulajdonittatnak: mert még, à meg-
tselekedett bűnöket-is ez ilyen
bűnön való bánkodások, az Isten
előtt ártatlanfággá változtattyák.

Nofza hát immár, engedgyűk-
 meg-bár ; hogy à ti bűneitek à
 magasságos Istennek méltóságát
 sértegetik : avagy ; hogy à ti gon-
 dolatitok, egyenesen az élő Isten fia-
 nak kívánnak gonoszt : még-is el-
 rontya à ti Argumentomotokat az
 Ur Iesus Christusnak amà feleleti :
 Bizony mondom néktek ; meg-bo-
 ríttatnak minden bűnök az em-
 bernek fiainak , és à káromlások-is
 à mellyeket szollottak. Marci cap.
 3. vers. 28.

Meg-áll tehát, meg-mozditha-
 tatlan erővel az Istennek véghetetlen
 kegyelmessége , à mellyel ő az Ur
 Christusban minket kínál bűneink-
 nek el-törlesztére minden mi-bű-
 neinknek ki-fogása (*avagy excepti-
 ója*) felett : ám-bátor legyenek ol-
 lyan nágyok à mi-néműiek szintén
 akarnak , de vala-mennyiszer mi
 azokat

okat meg-bánnyuk , à mint ti most ; à melly elégge ki-tettzik à fohászzkodásitokbul , szavaitek-
l , és à ti ereiteknek el-bá-
yadásibúl.

Nagy az én bűneimnek mélysége azt mondgya amà réghi Chriſtoſtus Doctör , *de sokkal nagyobb az Isten kegyelmességének széles Oceánusa és fenekerlen tengere.* Az Istennek irgalmasſága minden Ő teremtettt állatit meg-haladta , azt mondgya Dávid à 145 dik Soltárnak 9 dik versében. A' mi bűneink à mi fejeinket felyül halladták , az Istennek itéleti íſmet azokon felyül járnak , de bezzeg az Ő irgalmasſági mind ezeknél fellyeb haladnak és szélesebre terjednek , mi felettünk : minden Ő teremtettt állati felett, minden Ő igaz itéleti felett , és minden mi hamisságink felett.

Térülők immár beszédemnek
 második részére, à mellyben ti to-
 letek azt kívánom; Hogy ti ebből
 à ti lelki hartzotokban és szorong-
 tatástokban lelki vitézséggel tfa-
 zatok és tellyes győzedelmet vegye-
 tek: az az, Az Istennek meg-méhe-
 tetlen-képpen ki-terjedett irga-
 lágát magatokhoz kaptsfollyátok és
 sziveteknek eleven bizodálmával tel-
 lyességgel magatokévá tegyétek.

Mert à mi diadalmunknak fegy-
 vere mellyel è világot és minden
 egyéb ellenséginket meg-győzzük,
 nem egyéb hanem à mi Hitünk.
 1. Ioh. 5. v. 4. A' Hit pedig olyan pais,
 à melly à Sáthánnak minden tüz-
 nyilait el-óltya. *Ephes. 6 résf. 16 dik*
versf. à Hit az az el-szakaszthatatlan
 kötél à mellyel à Christushoz köt-
 tettünk, és à Christus által bűneink-
 nek botfánattyát, à meg-igazulást,
 és az

Dávidnak az Ő kételkedésiről való panaszolkodását, a 42 dik Soltárnak 6 dik és 12 dik verseiben: a holott annyira meg-erőtelenedett az Ő hiti, hogy kétszer-is meg-szolléttya a maga lelkét, így szólván: *Miért én lelkem hogy ilyen igen el-hadtad magadat? és mit nyughatatlankodol én bennem? Miért hadtad-el oh én lelkem ilyen igen magadat? és miért búsongássz én bennem? Várjad az Istent, és bizdal Ő benne; mert még én hálákat adok Ő neki az, Ő meg-szabadításáért.* Es a 77 dik Soltárnak 8 dik és 9 dik verseiben-is így beszéll az Ő lelkével: *Avagy mind örökké el-verneje az Isten? és, nem lenneje többé jó-akaró? Avagy el-fogyotte mindenestől az, Ő kegyelmessége? Avagy meg-szűnnéké az Ő igéreti nemzetsegről nemzetsegre? Avagy el-feledkeznéké a kegyelmességről?*

Avagy az ő haragjában meg-tart-hatnájé irgalmasságát ? Láttjátoké, szerelmeim à Christusban , hogy nem tsak ti magatok vagytok à kik à Hirben tántorgotok ?

Hanem ti-néktek eggy olyan módóm vagyon dolgotok , mint à kinek à fogai igen fájnak ; vagy hogy , mint à ki à Colicában gyö-trődik ; vagy hogy , mint à ki à maga veséjében termett fővenyek miatt kinlódik ; egy szóval , mint à ki valami nehez testi nyavalyában finlik. Az illyen nyavalyás ember inkább mindēkor így szokott panaszkodni : Nints az egész föld hátán az emberek közül tsak eggy-is à ki illyen nagy kinokat szenvedne mint én. Es miért szoll így ? Azért , mert az ő nyavalyája az ő tulajdon testét gyötri és nem à másét. Tsak à szerint szoll azért à mint az őnnön
maga

maga teste érzi á fájdalmat, és nem á szerint szól á mint más-is érzi á maga fájdalmát: mert hogy ha ő érzene á más ember testén való nehéz nyavalyákat-is, és á maga nyavalyájával úgy vetné edgybe; kétségh nélkül más notára danolna.

Szintén ilyen módon vagyon á ti dolgotok; mert ti, tinnen magatok érzitek á ti *Hiteteknek* erőtelenségét, és annak az erőtelenségnek érzése szerint panaszkodtok: s-azért mondgyátok, hogy á föld kerek ségen senkinek olyan erőtelen Hiti nem volt mint ti-nektek: Holott, sok keresztyén emberek vóltanak immár é világon, á kik illyén alkalmatossággal ugyan ezen lelki sérelmeket szenvedték, á mellyeket mostan ti szenvedtek; sőt még ezeknél is á lelki isméretnek sokkal nagyobb, furdalásit és gyötrelmeit szenvedték.

2. Ma-

2. Másodszor: Azt-is vegyétek-
 észetekbe; Hogy, ha szinte erőtelen-
 is a ti *Hitetek*, de mind-azon-által
 ugyan igaz *Hít* a ffelelől. Az erőtelen-
 ség meg-nem fosztja ám még a *Hi-*
 tet az ő természetitől. Avagy el-
 vonhattuké az erőtelen emberről
 az emberi nevet azért, hogy ő nem
 olyan erős mint az egyéb emberek?
 Avagy azért nem kellé a kis gyer-
 meket embernek mondanunk hogy
 ő még olyan bölts vagy ollyā nagy
 nintsen mint a fel-nevelkedett és
 meg-állapodott-beliek? bizonyara
 ez merő bálgatagság volna ; s-u-
 gyan azon az-is; hogy a ti *hiteteket*
 azért nem alittyátok igaz hitnek,
 mivel hogy erőtelen. Gyakorta
 történik a tökéletes keresztyén
 emberen, hogy ő az ő hitinek éléb-
 bí erejét ő magában nem érzi ugy
 a mint annak-elötté szokta érezni ;
 főt

főt gyakorta alig lehet meg bizonyos-is az Isten kegyelméről? de mit mondok bizonyos annyira vagy inkább, hogy még csak nem-is gondolkodik az Isten kegyelméről. de azonban ugyan igaz hite nagyon áffelől, és ő benne benne lakik az igaz hit. Hasonlatoslag által mutatom ezt-meg ti-néktek:

Midőn vala-melly ember az ő ágyába nyugalomnak okáért nagy fáradva bé-fekszik, gyakorlatoslaggal olyan igen el-aluszik az, és minden külső érzékenységektől annyira meg-szűnik, hogy sem nem hall, sem nem látt, sem nem érez, sem nem lélekzel, sem az életnek egyéb jelét nem mutattya, de az ért avagy meg-holté az az ember, hogy az edgy kevés ideig való nyugalomban annyira meg-tsendeszedet? Az élő fának téli időben sem zöld-

dellő levelek, sem bimbójok, sem
 gyümölcsök nintsen, szárazaknak
 láttatnak mint-ha meg-hóltak vol-
 na, de azért; avagy meg-hóltanaké:
 A' hamuval temérdeken be-fedetete
 tűz, sem az ő világosságát sem az ő
 melegségét ki-nem terjeszti, sem
 egyéb jelek által ő magát ott lenni
 nem jelenti, de azért; avagy semmi
 tűz nintsené ott? ezen-képpen va-
 gyon ti-néktek is dolgotok: mivel-
 hogy érzitek ti-magatokban, hogy
 à Sathánnak súlyos kísérteti titeket
 be buritottanak, láttattok ti maga-
 toknak mint-ha à Sz. Lélek tűzét
 el-vesztettétek volna és az ő világa
 ti belőletek ki-óltatott volna. Nin-
 tsenek ti bennetek à lelki életnek
 gyümölcsői, nintsenek à hitnek és à
 bűn-bánásnak gyümölcsői. A' ti
 bizodalmotok, à ti hitetek, és à ti
 Istenben való örömetek mint-ha el-
 temet-

temettetett volna, mint-ha azok mind meg-hóltak volna, és mint-ha ugyan tellyességgel ki szaggattattak volna ti belőletek; de az ugy nint-sen. A' Szent Léleknek világa, à ti hitetek, és à lelki élet még ti bennetek meg-vagyon: mind-azon-által, ezek most ti bennetek ugy vannak mint à tűz à hamu alatt, mint à nyersség az élő-fákban télnék idején; mint az élet az igen el-alutt emberben, és meg-láttjátok még hogy el végre önnön magokat mindeneknek láttára ki-jelentik. Legyetek jó reményfégben.

En azt nyilvánfágosan tapasztaltam, hogy azok, à kik à hitben igen meg-nevelkedtenek, és à mellyet bátorsággal merek-is mondani, hogy à kik à hitben ugyan erősen meg-gyökereztedtenek, leg-többet panaszkodtanak az ő hiteknek erő-

telenfégeről. En ti-néktek effeleket fokakat még neveken-is nevezhetnék, s-még pedig némellyeket ugyan à Prædicatorok között, és à Szent-írást magyarázó Doctorok között-is: de tsak kettőt avagy háromat számlálok-elő à Szent írásból, ollyakat à kik mindenek előtt nyilván vagynak.

1. Sz. Márk Evangeliomi könyvének 9. dik részéb. à 24. dik versben olvasunk edgy jó hitű tökéletes embert, à ki Idvezetőknek azt mondotta: *Hiszek Vram*, de még az-is à ti mostani betegségtek ágyában veletek edgyütt suhajtott, az az, panaszkodott az ő hitinek erőtelenfégeről, és köny-hullatással kiálta az Urhoz mondván: *Légy segítségül az én hihetetlenségemnek.*

2. Sz. Lukás Evang. könyvnek
17 dik

17. dik részéb. az. 5. dik versben, ol
 vassuk à mi Idvezétõnknek Aposta-
 liról, à kik egyenesen tfak szinté-
 arra választattak vala hogy az Evan-
 geliomot mindeneknek pradicállják,
 és mindeneket az igaz hitnek isme-
 retire vezérellyenek; de, azt mon-
 dom, hogy még-is azt olvassuk õ fe-
 lölõk-is, hogy õk à hitben igen fo-
 gyatkozott állapattal voltak, é pe-
 dig ki-tettzik imez õnnõn magok
 alazatos esedezésébõl. *Vram, Ne-
 vellyed à mi hitûnket.* s-Immár tã
 jobbaknak akartoké láttatni az
 Apostaloknál?

3. Harmadszor. Avagy nem tud-
 gyátoké, hogy à kiket az Isten ed-
 gyfzer szerelmébe fogadott, azokat
 mind végiglen szereti? à mint ez
 meg-vagyon írva, Iohan. 13. vers. 1.

Iol vagyon hát; nosza tehát
 modgyátok-meg immár ennékem

jó lélekkel, azt kívánom tőletek, hogy ha ti à ti tellyes életereteknek rendiben soha nem érzetteteké Istentől származott örömet à ti sziveitekben? hogy ha nem kostoltatóké valaha à kegyelmes Istennek veletek való létét, à hitnek és az Isten kegyelmében való bizodalomnak vala-mi szikrátskáját, à ti idveffégeknek az Istenben való reményfégét? Avagy, ugyan soha nem menteteké-ki à Templomból vigasztalásokkal tellyesen, halván az Istennek beszédéből, hogy az Isten à Christusban ti-néktek Atyátokká lett, az Angyalok ti szolgaitokká, az egek ti hazátokká, az életnek Coronája örökös jószágotokká lett; Nem kiáltattaé à Szent Lélek soha ti-veletek imez szót, Abba, az az, Szerelmes Atyánk? ez meg-volt, nyilván tudom. Nosza hát immár
 (most,

most, hogy ha egyszer ez a kegyelem tiétek hidgyétek-el bizodalmasan hogy mind végig tietek leszén; mert az Istennek az Ő ajándéki és az Ő hivatala, olyanok, hogy soha Ő azokat meg-nem bánnya. Rom. ii. 29. Az Izraélnek erős Istene nem hazud, és meg-nem változik, azt mondgya a Samuel az Ő első könyvének 15 dik részéb' a 29. dik versben. Nintsen a mi Istenünknel változás, vagy változásnak árnyéka, azt mondgya Szent Iacob Apostol. cap. i. vers. 17.

Hidgyétek-el, azt mondgya az irás, hogy az Isten a ki el-kezdette ti bennetek a jó dolgot, el-is végezi mind a Iesus Christusnak napjáig. Philip. i. vers. 6. Az Isten az Ő dolgaiban felette hűséges, és az Ő elkezdett munkáját soha félben nem hadgya. A' Szent Lélek, mellyet egyszer

egyszer mi-néktől ad, velünk ma-
rad mind örökké *Iohan. 14. vers. 16.*
és el-petfétel minket a Hitben az
idveflégre *Ephes. 1. vers. 13. 14.* Az
ő magva meg-rosszadhatatlan mag,
1. Pet. 1. vers. 23. A' hova ez a mag
edgyyszer be-esik onnét ki-nem vész
és abban az emberben olly nagy ere-
je vagyon ő néki hogy az az ember
halálos-képpen nem vétkezik, ső-
íngyen sem vétkezhetik, *Ioh. 3. 9.*
Ezeket az írásnak szavait visellyétek
mindenkoron a ti elméitekben és
ezek kivált-képpen való erőt és vi-
gasztalást nyújtanak ti-nékek, még
a ti leg-erősebb hartzotokban-is.

Ne feledkezzetek-el ottan ottan
meg-emlekezni az írásnak amá jeles
mondásáról *Rom. 8. vers. 31. & seqq.*
*Ha Isten velünk, kitfoga mi elle-
nünk? A' ki az ő tulajdon fiának
nem kedvezett hanem adta azt mi-
értünk.*

à lelki bőltsek okosan járhaflak, ár-
 ron-is meg-vévén à jó alkalmatossá-
 got. Né engedgyed hogy engemet è
 világnak szerelme, barátsága, velem
 ellenkezése, vagy gyűlölsége, te tőled
 el-szakasszon. Engedgyed inkább
 hogy è világ én bennem meg-feszit-
 tessék, és én-is à világnak meg-fe-
 szittem: meg-utálván és ellene
 mondván minden ő kívánságinak és
 ferdelminek, hogy így è világnak
 ugyan meg-hallyak. Es à midőn è
 világ engemet gyűlölni fog, avagy
 vala-mi öldöztet indét ellenem, az
 én kitfyny hitemben avagy békételen
 voltomban el-né nyomattassam,
 hanem inkább azt viscellyem szemeim
 előtt, hogy először-is à te szerelmes
 fiadat az Ur Iesus Christust gyűlölte.
 Legyen ez ennékem mindenek felett
 való vigasztalásom, hogy én, nem è
 világból való vagyok. Engedgyed

mi-nékünk ő Kegyelmes Istenünk,
 hogy mi mindnyájan meg-utálván az
 Istentelenséget, és è világnak gonosz
 kívánsághit; józanon, igazán, és ke-
 gyesen élhessünk ez életben, várván
 amà boldog reménységet, és à mi
 Idvezető Iesus Christusunk dicső-
 gének meg-jelenését: à ki magát mi
 érettünk adta, hogy minket ki-sza-
 baditana minden hamisságinkból, és
 minket mint kedves népeit magának
 meg-tisztétana à szent életnek el-
 követésére. A M E N.

---

*A Halállal tusakodó ember környűl
 forgolodóknak könyörgések.*

O minden-ható, szeléd termé-
 szető, Kegyes és Könyörülő
 nagy Isten, ki à mi életünket à ha-
 lálban

lálban meg-tartod, kérünk tégedet,
 méltoztassad a te könyörületessé-
 gednek szemeit è mi betegünkre
 fordítani, és Őtet mind testében
 s-mind lelkében meg-nyugotni, és Ő
 néki minden bűneit meg-bottsatani.
 Részteltesd Őtet az Ur I E S U S
 C H R I S T U S ártatlan halálával
 készítettett áldomásídnak elég-téte-
 lében, és ezzel töröld-el ugyan most
 minden Ő álnokságát: mert hiszem
 ez, ennek a te szerelmes Fiad Nevé-
 nek vallásában keresztelkedett-meg.
 Szabadíts-meg hát Őtet mostan
 minden Ő testi gyötrelmeitől, rö-
 vidíts-meg hamar az Ő szorongat-
 tatását és nyomorúság szenvedését:
 Tarts-meg Őtet az Ő tulajdon lelki
 ismeretinek vádolása ellen, minden
 ellenséghinek kisérteti ellen, hogy az
 igaz Hit által áthatatosan hartzol-
 lyon és győzedelmeskedhesen. En-
 gedgy

gedgy ō néki cz életből való tſendesz
 ki-menetelt az ōrök életre. Küld-el
 ō eleibe a te szent Angyalidat, hogy
 ōtet vigyék-bé a minden szent An-
 gyaloknak és el-választott szentek-
 nek meg-boldogúlt társaságába, az
 Ur Iésus Christus által, A M E N.

V E' G E.

1990 6

A' nyomtatásban esett fogyatkozá-
 sokat így kell meg-jobbétani.

A' 6 dik levelen az első renden,
 idveffégen olvasd, idveffégesen.

A' 9 dik levelen a 14 dik renden,
 sorakkól olvasd, sokakról.

A' 20 dik lev. a 18 dik rend. Pál
 olvasd, Pál,

BIBLIOTHECA NATIONALIS HUNGARIAE

H-1827 Budapest

RMK I. 806/2. pld.

Megvan: A₄₋₆

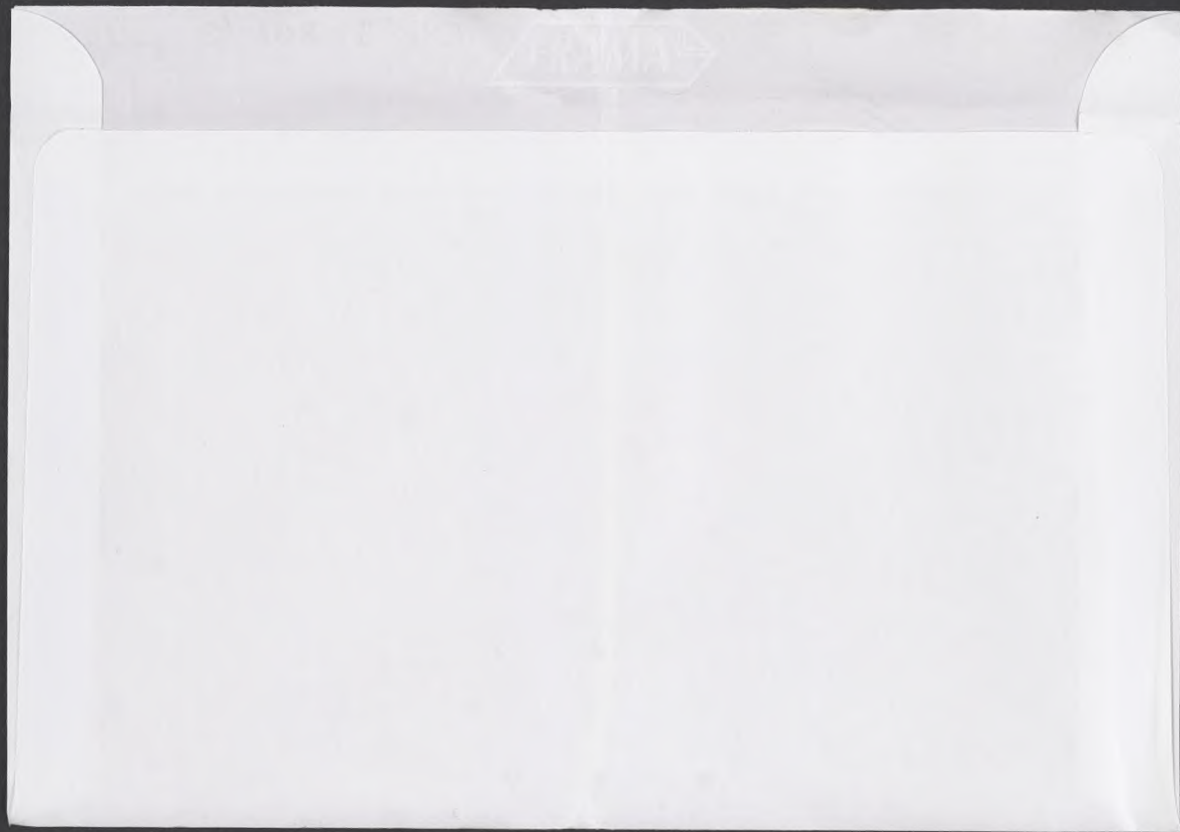
B_{2-3, 5-6}

C₄₋₆

E₂₋₅

F₁₋₆

M₄₋₅

SZOKOLYAI
SÉRELMEK LELKEKET
GYOGYITO BALZSAM.
KÖNYÖRGÉSEK

LEYDEN, 1648.

RMK. I.

806

RMK. I.

807

RMK I.

806/1. péld.

806/1. péld. (2)

806/2. péld.

807/2. péld.

Töredékek!

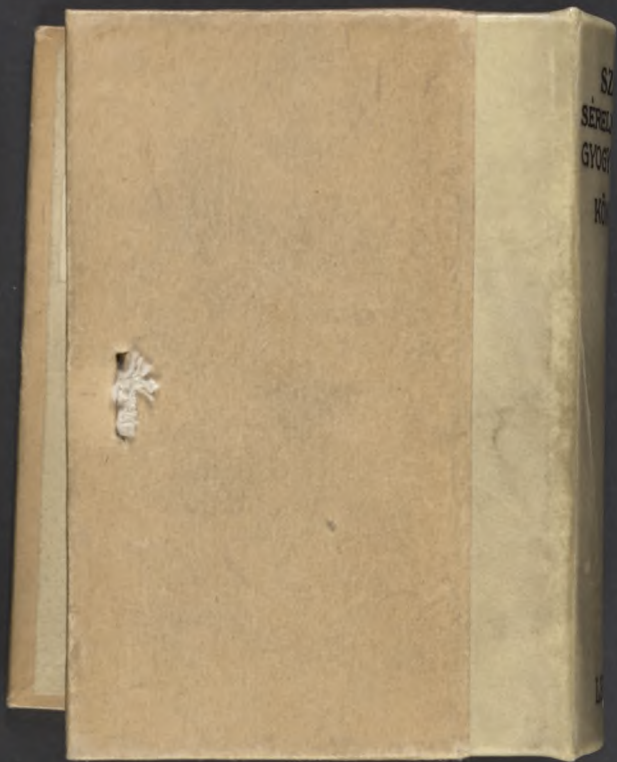
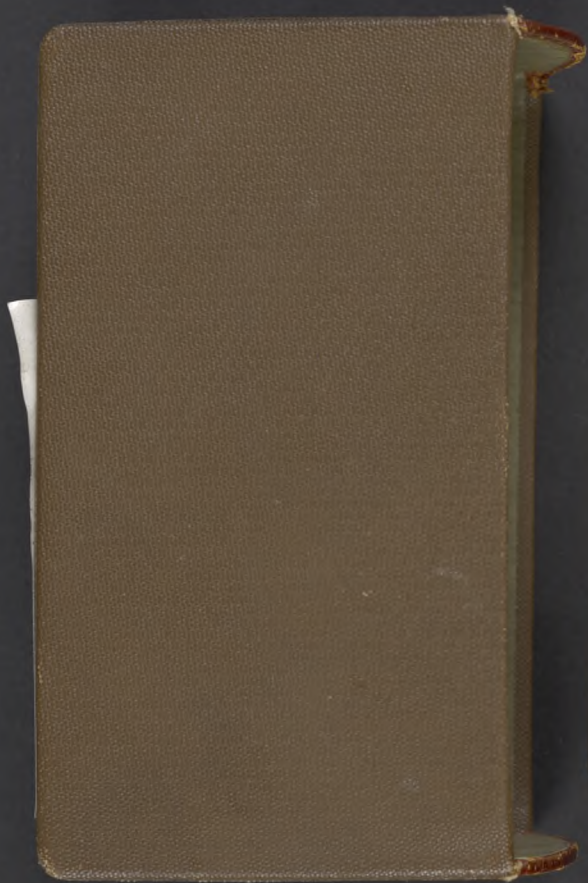

SZOKOLYAI
SÉRELMESES LELKEKET
GYOGYITO BALZSAM.
KÖNYÖRGÉSEK

LEYDEN, 1648.

SZÓ
SÉRLEM
GYOGYT
KÖNY

LEN

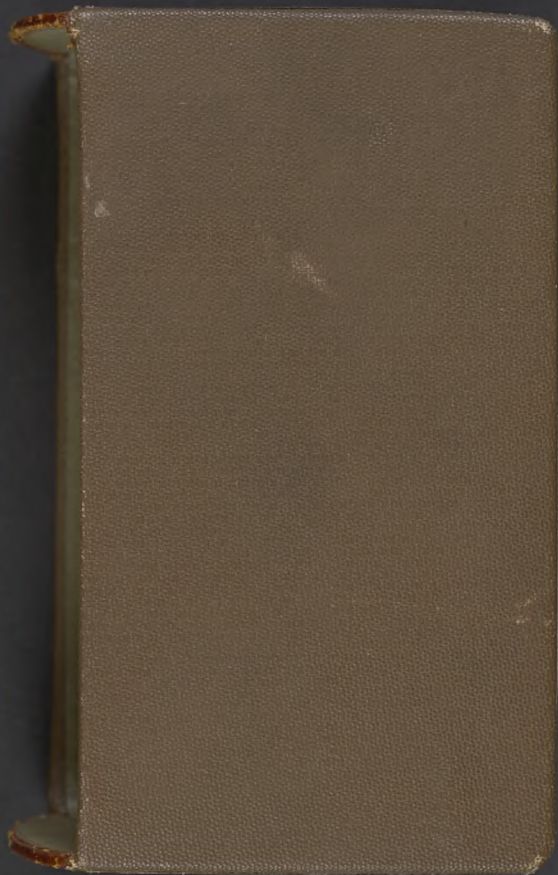
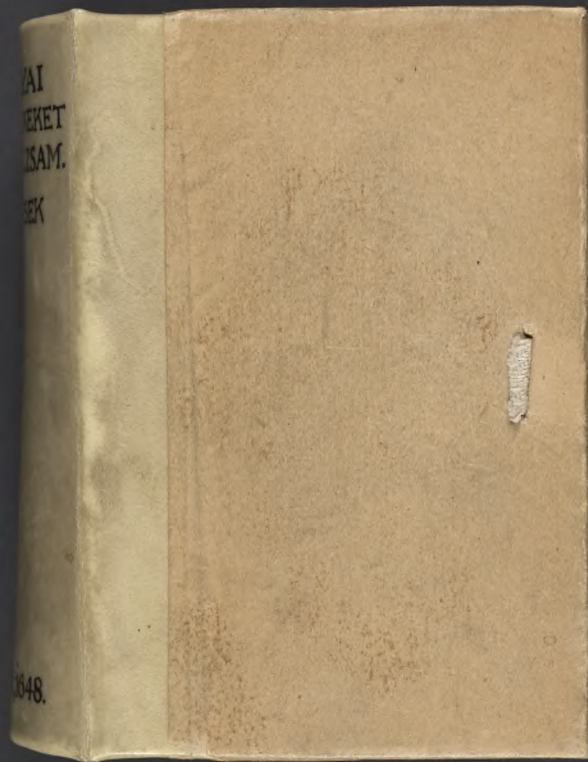

SZ
SÉREL
GYOGY
KÖ

OLYAI
ELKEKET
BALZSAM.
ESEK

EN, 1648.

1-86
1-86
1-86
1-86

12

807

Box I. 806.

(102-pick)

Box I. 807.

(102-pick)

T-H K.

I. 806.

T-H K.

I. 807.

RMK I. 806.

(1. is 2. p. ed.)

RMK I. 807.

(1. is 2. p. ed.)

